

קובץ

האור לחיים

שנה חמישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת תצוה תשפ"ב

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:36	17:59	* 17:07	
18:32	17:56	17:04	ת"א
18:33	17:56	17:04	חיפה
18:35	17:59	17:07	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:47

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת תצוה תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהריד" - חומש שמות

1 ..... הציל את חייו בזכות מצווה וחסד -

פניני אור החיים הקדוש:

5 ..... הצרות מלכדות את עם ישראל זה עם זה

פרשה למעשה:

10 ..... לעולם אל יתיאש אדם מנפילות

12 ..... החלפתי את לשונו בלשון אחרת

16 ..... מה אני מבקש מכם - שתהיו אוהבים זה את זה

שלום בביתך:

20 ..... זהירות מפגיעה באשה

חנוך לנער:

22 ..... באופן מתוק וחיביב - אפשר ללמד ללא כעס

בזכות מצווה וחסד - הציל את חייו

בשבילכם, לטהר אתכם... אמרתי לכם: (ויקרא כד, ט) 'ויקחו אליך שָׁמֶן זֵית זָךְ' - וכי אורה שלכם אני צריך?... אלא בשביל לזכותכם ולכפר על נפשותיכם, שמשולה כנר."

זכות מצות הדלקת המנורה עומדת

למשה רבנו ע"ה - כדי להרבות שכרו, שהמצוות כולן מתקיימות על ידו. בנוסף לכך, זוהי זכות לעם ישראל, כי מצווה זו מכפרת על נפשותיהם.

ללמדנו, כי כל מצווה ומצווה שאדם מקיים, וכל

מצווה שהוא גורם לאחרים לעשותה, מהווה נכס עצום שהוא קונה לעצמו, אשר אין ניתן לדמיין את ערכו!

וְאַתָּה תִּצְנֶנָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ (שמות כו, כ).

מדוע נצטוו ישראל להביא את תרומתם למשה? הלא התרומות מיועדות עבור המשכן ולא עבור משה רבנו?!

אלא, אמר הקב"ה למשה: כל מה שאתה מצליח לעשות למשכן - יזקף לזכותך. "ויקחו אליך", כאילו אתה לקחת את כל הדבר הזה.

ועוד אומר המדרש (ויקרא רבה ל, יג): "רבי יהודה בשם רבי שמעון

בן פזי פתח... 'הרבה קיחות צויתי אתכם - בשביל לזכותכם. אמרתי אליכם (במדבר יט): 'ויקחו אליך פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה', שמא בשבילי? אלא

**לפעמים אדם חושב,
שמצווה שקיים תגרום
לו הפסד ונזק, אך
במהרה מתברר לו,
שהיא זו שגורמת לו
רווח והצלה גדולים
כבר בעולם הזה**

שלא היה מן השומעים הקבועים, ושאלני האם מוצאי מרוסיה. השבתי לו כי נולדתי בארץ, אך הורי נולדו ברוסיה.

"אם כך", אמר היהודי, "בודאי שמעת על ההתנהלות שהיתה שם בענייני יהדות. ואני רוצה לספר לך מעשה שהיה איתי, שמתוכו תבין כי כל חיי, והעובדה שכעת אני יושב ולומד תורה ותומך בה, נזקפים לזכות מצווה אחת".

עשיתי אוזני כאפרכסת - והיהודי פתח בסיפורו:

לאחר הריגת הצאר הרוסי ניקולאי תפסה מפלגת הסוציאליסטים את השלטון. בבת אחת השתחררנו מכל המגבלות המשונות שהציב המשטר הקודם, אשר הפכו את חיי המסחר לקשים ביותר. כל אחד יכול היה לעשות כרצונו ולסחור כאוות נפשו,

רבי שלום שבדרון זצ"ל היה אומר: לפני קיום מצוה, עושה היצר הרע את כל המאמצים כדי למנוע מהאדם לקיים את המצווה, ולכן חשים קושי גדול. אך לאחר קיום המצווה, יודע כל אחד בעומק לבבו כי אין שום ערך בעולם שישווה למעשה שעשה, ואין שום דבר גשמי השקול כנגד המצווה, ולא רק שהוא זוכה לקבל עליה שכר בעולם הבא, אלא שכבר בעולם הזה הוא אוכל פרותיה.

לכן, אף אם יציעו לאדם כל ממון שבעולם בתמורה למצווה שעשה, ימאן לוותר עליה בכל אופן!

ונוהג היה להוסיף רבי שלום מעשה מופלא, שסיפר לו בעל המעשה:

פעם בליל שבת, כשסיימתי את הדרשה הקבועה בבית הכנסת "זכרון משה", ניגש אלי יהודי בלתי מוכר,

לזיווג הגון

רבקה בת שמחה, רבקה בת תקווה, מוריה בת רויטל

והכלכלה שגשגה ופרחה.

היהודים, אשר ניחנו בחוש מסחרי מפותח, ניצלו את ההזדמנויות הרבות שנפתחו בפניהם, והרוויחו הון. גם אני, כשאר חברי, פניתי במלוא המרץ למסחר ביהלומים ובוהב, והייתי חבר בבורסת היהלומים.

מידי בוקר השכמתי קום והתפללתי, ובסיום התפילה פניתי לבורסה. אהבתי להגיע עוד לפני שעת הפתיחה הרשמית, ולהיות מראשוני הבאים. כך הצלחתי ללכוד עסקאות מוצלחות במיוחד.

אלא שיום אחד נראה היה כי תוכניתי משתנה מעט. בדרכי לבורסה עצר אותי יהודי, והתחנן שארחם עליו ואבוא להשלים לו מניין. היום חל היארצייט של אביו, והוא מוכרח לעבור לפני התיבה.

אמרתי לו כי כבר התפללתי, וכי אני ממחר, אך היהודי הפציר בי והתחנן כשדמעות בעיניו. "אתה העשירי" - אמר לי - "ולב יהודי - בוודאי יש לך". שיערתי את הזמן שאפסיד מכך,

והחלטתי לבוא איתו. איחור של שלושים דקות לא יגרום לי הפסד גדול מדי.

נכנסתי אחריו לבית הכנסת, ורק אז גליתי מה עשה לי - מול עיני היו ארבעה אנשים בלבד... "היכן כל השאר?" - פניתי אליו בטרנוניה - "הרי אמרת שאני עשירי למניין!"

"אל תדאג, רבי יהודי, תכף כולם יגיעו" - השיב לי בשלווה, ופנה לאסוף עוד ארבעה... כשראה שאני פונה לצאת, תפס בי והתחנן שאשאר. נאנחתי, אך נשארתי על מקומי.

המתנתי כרבע שעה נוספת, עד שהיהודי חזר עם כל המניין שהצליח ללקט. סוף סוף התחילה התפילה בקדיש דרבנן שלפני הודו.

בעל היארצייט עבר לפני התיבה, כמובן. הוא אמר את המילים כמונה מעות, כיאה לבן העובר לפני התיבה לעילוי נשמת אביו... בלי להתחשב בקצב התקדמות השעון כלל ועיקר.

במקום איחור של שלושים דקות, מצאתי את עצמי מאחר בשעה

כשראה שאני עדין מתעכב אמר לי: "נו, אל תתמהמה! אל תשאל מה היה שם! הם הרגו את כולם! רוץ ותציל את נפשך!"

ברחתי כל עוד נפשי בי - וכך ניצלתי. החסד שעשיתי עם היהודי האלמוני שחיפש מניין - הציל את חיי!

לפעמים אדם חושב, שמצוה שקיים תגרום לו הפסד ונזק, אך במהרה מתברר לו, שהיא זו שגורמת לו רווח והצלה גדולים כבר בעולם הזה. זאת מבלי לדבר על שכר המצוה הרב הצפון לו לעולם הבא, שעליו אומר הנביא: "עֵין לֹא רְאָתָהּ אֱלֹקִים זֹלָתָהּ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לֹ" (ישעיה סד, ג).

לפיכך, עלינו לרקוד ולשמוח כשמתגלגלת לפתחנו אפשרות לקיים מצוה, ואפילו לשלם כדי לזכות בה. אין אנו מקיימים מצוה לצרכי הקב"ה, אלא לעצמנו בלבד - לזכות את נפשנו בזה ובבא!

ומחצה. דחקתי בעצמי לא להרהר בעסקאות שאולי החמצתי, ועודדתי את רוחי בדברי הירושלמי (ראש השנה פ"א ה"ח): "המתחיל במצוה, אומרים לו גמור". שוב ושוב שיננתי את דברי רבותינו באבות (ב, א): "והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה", והרגעתי את עצמי כי כל מה שאפסיד היום, נגזר עלי מן השמים.

כשהסתיימה התפילה לבסוף, והיהודי הודה לכולנו נרגשות, יצאתי במהירות לעבר הבורסה, בתקווה שלא הפסדתי יותר מדי.

במרחק מאה מטר משם, הבחנתי באחד מחברי שאינו יהודי. כשראה אותי נעץ בי מבט מוזר, ואז החל לרוץ לכווני ולחש לתוך אוזני: "ברח! ברח! הבוקר היתה פשיטה של הקומוניסטים בכורסה! הם לקחו את כל היהודים!"

הצרות מלכדות את עם ישראל זה עם זה

באורך גלות, ועדיין לא נגאלנו -

והוא מפני שמושה רבנו, שהגאולה תלויה בו - אינו חפץ לגאול את ישראל, כל עוד אין הם עוסקים בתורה ובמצוות, "ולזה נתארך הגלות" משה רבנו הוא תקיף - 'אין תורה, אני לא מוכן להגיע'.

אז מה צריך לעשות כדי לקרב את הגאולה?

ללמוד תורה. להרבות בעסק התורה הקדושה.

ולזה רמז 'וַאֲתָהּ תִצְוֶה' - מלשון 'כי מִלְאָקְיוֹ יִצְוֶה' (תהלים צ"א) - [שהוא לשון ליווי], או על דרך אומרים ז"ל אין צו אלא מלכות כי הוא ימלוך עלינו

וַאֲתָהּ תִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמוֹן זֵית זָהָב כֶּתִית לְמֵאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד (שמות כו, כ).

אומר אור החיים הקדוש:

"ובדרך רמז יתבאר הכתוב, על דרך מאמר הובא בספר זוהר חדש (בראשית ה) כי ד' גלויות של ישראל, כל אחד מהם נגאלו ממנו בזכות אחד: גלות הראשון נגאלו בזכות אברהם אבינו, הב' נגאלו בזכות יצחק, הג' בזכות יעקב, והד' תלוי בזכות משה, ולזה נתארך הגלות, כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצוות - אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה".

האור החיים הקדוש מבאר את הסיבה, מדוע נמצאים אנו עדיין

שבקדושה. ולעתיד לבוא תתגלה בעולם שורש המלכות שבמשה, שהוא עצמו מלך המשיח, והוא דוד, והוא ינון ושילה".

לעתיד - ותנאי הוא הדבר שיעסקו ישראל בתורה.

ה"אור החיים" הקדוש (שם) מבאר גם את הכתוב: "כִּפְסֵם בַּיַּיִן לְבָשׂוּ וּבָדָם עֲנָבִים סוּתוּ" (בראשית מט, יא), על פי הזוהר הנ"ל וזה לשונו:

לכאורה יש להבין, הלא הגאולה הרביעית תבוא על ידי משיח בן דוד?

ה"אור החיים" הקדוש מתייחס לשאלה זו במקום אחר (בראשית מט, יא) וזה לשונו:

"יתבאר על דרך אומרם ז"ל כי גלות ד', שבו יתגלה הגואל העצום, צריך שתהיה ביד ישראל מצוות עסק התורה, וזולת זה יתעכב מבוא.

"הלא ידעת דברי הזוהר הקדוש (ח"ב קכ ע"א) כי משה הוא הגואל, אשר גאל את אבותינו, הוא יגאל אותנו וישיב בנים לגבולם.

ולזה רמז באומרם: 'כִּפְסֵם בַּיַּיִן לְבָשׂוּ', פירוש: כי כוחו של המלך המצופה, שילה שמו, הוא בחינת עסק התורה, שיתעסקו ישראל בינה של תורה. ואמר כי באמצעותה יהיה לבושו - שהוא כינוי למלכות - נכון אליו ללבושו.

ולא יקשה בעיניך דבר זה באומרך: הלא מלך המשיח משבט יהודה, מזרעו של דוד המלך ע"ה, ואם כן היאך אנו אומרים, שהוא משה הבא משבט לוי?

ובאומרם: 'וּבָדָם עֲנָבִים סוּתוּ', נתכוון לומר, כי אם יגיע זמן הגאולה, ולא ימצא יין, פירוש שאין בנו תורה - תהיה הגאולה באמצעות עול ותוקף

יש לך לדעת כי בחינת נשמת משה ע"ה כלולה מי"ב שבטי ישראל, כי כל הס' ריבוא היו ענפיה, וענף שבטו של דוד במשה הוא, ולזה תמצאנו בארץ מדבר, שהיה מלך וכהן ולוי ונביא וחכם וגיבור, שהיה כולל כל הענפים

גדול הדור, נמצא בשטח ונותן את כשרותו המהודרת 'בד"ץ בית מרדכי' על כל המאכלים".

- ומה עם אוירת הפריצות ששוררת במקום?

- נעצום את העיניים.

- ומה באשר למסובים היושבים שם, שנקבצו ובאו ממאה עשרים ושבע מדינות, איש איש עם תחום התעניינותו, עם סגנון דיבורו, ועם תלבושתו וכו'?

- נשב בפניה.

וכך, קולא ועוד קולא, התקררות ועוד התקררות, סטייה קלה ואחריה עוד סטייה קלה.

בינתיים מרדכי היה זועק: "אל תקרבו

הגלות, אשר יצירון (מלשון 'צר') האומות לישראל, כאומרם ז"ל (סנהדרין צו ע"ב), כי כשיגיע קץ הנחתם, ולא יהיה בישראל זכות לגאולם - יעמיד להם מלך קשה כהמן".

כדאי ללמוד מה קרה בימי המן, כי כך בדיוק מתרחש בימינו:

עם ישראל החל להידרדר מבחינה רוחנית, "לרדת מהפסים".

אמרו: "לא נורא אם נלך לבלות קצת במשתה שעורך המלך אחשורוש. הרי יש שם יין מלכות כיד המלך, יהיו הצגות ומופעים יפים, תהיה שמחה".

- ומה לגבי ההכשר?

- יש משגיחים טובים - מרדכי היהודי,

להתך "את כל אֲשֶׁר קָרְהוּ". ודורשים על כך חז"ל (אסתר רבה פרשה ח): "אמר להתך, לך אמור לה לאסתר: בן בנו של 'קָרְהוּ' בא עליכם, הדא הוא דכתיב (דברים כה, יח): 'אֲשֶׁר קָרַף בְּיָרְדֵךְ'" (דהיינו, המן, שהיה בן בנו של עמלק).

הקרירות מביאה את המן שהוא מזרע עמלק! זאת משום שכל מהותו של עמלק היא לקרר את בני ישראל מן התורה והמצוות, לגרום להם לסטייה קלה, שבעקבותיה באה עוד סטייה קלה, עד שבסופו של תהליך מגיעים לפריקת עול מוחלטת.

וכשישראל מתרחקים מה' ומתורתו, מגיע מלך קשה כהמן, והצרות שהוא עושה גורמות לעם ישראל לחזור לתורה הקדושה, ללא כל שינוי, להגיע ל"קִיְמוּ וְקִבְלוּ" (אסתר ט, כז) - לקבלת התורה מחדש.

הצרות שהוא גורם מלכדות את עם ישראל זה עם זה. אחדות זו מובילה לאהבה ולאחוה, על ידי "מְשֻׁלָּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנֹת לְאֶבְיוֹנִים" (שם, כב), מתקן הפגם שנוצר כשנהיו

הלום! הדיורוגלכם מן הסעודה! שימרו על עצמכם, שימרו על קדושתכם!" ואין איש שם על לב.

ולמה הובילה "קצת" הזה? - "לְהִשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים" (אסתר ג, יג) כי כאשר "אין תורה" - הקב"ה מעמיד להם מלך קשה כהמן!

המן אמר: "יִשְׁנֹנוּ עִם אֶחָד" (שם, ח) - כל הצרות באות על ישראל משום ששינוי מדרכם המסורה להם מדורי דורות. "יִשְׁנֹנוּ" מלשון "שינוי". הסטייה הקלה - היא זו שהובילה אותם לבאר שחת.

זאת ועוד: "מִפְּזָר וּמִפְּרָד" (שם) - כאשר הם החלו לרדוף אחרי תאוות ותענוגות, הם איבדו את האחדות ביניהם. כל אחד החל "לדאוג" רק לעצמו. להיות "מרוכז" בעצמו. הם חדלו להסתכל זה על זה.

הכל מתחיל מדבר אחד: שינוי קטן. התקררות קלה.

הכתוב אומר (שם ד, ז) שמרדכי סיפר

של השמן שהוא תמיד צף ונישאר למעלה. לעולם אינו "יורד למטה". גם כשכולם יורדים - הוא אינו "מְחַקֵּה" אותם, אלא ממשיך לצוף. הפסולת שוקעת "למטה". והשמן שומר על צלילותו וטהרתו, מבלי שתדבק בו פסולת, ובכך מאיר הוא באור יקרות.

עם "מפוזר ומפורד".
רק כאשר ישראל חוזרים אל דרך התורה הם זוכים לגאולה. ואז מתקיים בהם: "וַיִּנְהַפְּוּ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשָׁנָאֵיהֶם" (שם, א).
זוהי מהותו של שמן הזית הזך, שבו פותחת פרשת השבוע. טבעו

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

לעולם אל יתייאש אדם מנפילות

הרב היה תלמיד חכם גדול, ואנשי העיירה חיפשו רב חדש, שיוכל למלא בהצלחה את מקומו של רבם הנערץ.

רבים חפצו לזכות במשרה הנכספת, אך לאחר בירורים ודרישות, נותרו רק שני מועמדים. אחד המועמדים היה חסידו של אדמו"ר מסוים, שחלק מאנשי המקום היו אף הם בני עדתו.

שני המועמדים הוזמנו לדרוש בשבת לפני הקהל. הרב החסיד דרש דרשה נפלאה, "שפתיים ישק", והפגין בקיאות וכושר דיבור נפלאים. ואילו משנהו, שהיה שוקד תמיד על תלמודו ולא הורגל בנשיאת דרשות, גמגם מעט בתחילת דרשתו מחמת אימת הציבור.

גיחוכים וצחקוקים נשמעו מכיוון ריקנים שבקהל, ועל אף שהשתקו בתוקף, נגרמה לרב בושה גדולה, ואת המשך דרשתו נשא בשפלות רוח.

לאחר השבת הגיעו החסידים, אנשי המקום, אל האדמו"ר. בשמחה גדולה

וְאַתָּה תִּצְנֶנָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׂמֹן זֵית זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד (שמות כז, ב).

כדי שיוכלו הזיתים להפוך ל"שמן זית זך כתיית למאור", עוברים הזיתים תהליך ארוך ולא פשוט: כותתים אותם, כותשים אותם, הם סופגים מכות ונלחצים. עוברים עליהם קשיים, משברים וניסיונות לא פשוטים.

אך מה התוצאה?

הם מתרוממים, משתבחים ונעשים שמן זית זך!

רק לאחר תהליך זה זוכים הם שישתמשו בהם להדלקת המנורה בבית המקדש, שימשחו בהם את כלי המקדש, את הכהן הגדול ואת המלך. אף האדם עובר לעיתים "כתיתה וכתישה" וסופג מכות, אך תהליך זה מיועד לרוממו ולהשביחו.

רבה של אחת מעיירות אירופה נפטר.

תיארו הם בפניו את ההצלחה שנחל הרב החסיד. "אין ספק" - הם אמרו לאדמו"ר - "שהרב המועדף עלינו יבחר, ובפרט שהרב האחר גמגם, ונחל בושה גדולה".

שמע זאת הרבי, ולהפתעת כל הנוכחים אמר: "אם הרב השני נחל בושה גדולה בעיצומה של דרשתו, אות היא שה' יתברך יהיה איתו, ויעלהו מעלה מעלה, כפי שאומר שלמה המלך ע"ה במשלי (ג, יב), "כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהָב ה' יוֹכִיחַ".

ובאמת כך היה, דווקא אותו רב, שנחל בושה בעת דרשתו, הוכתר לרב העיירה.

לעולם אל יתייאש אדם מנפילות, לפי שדווקא הנפילה מהווה סימן שהקב"ה חפץ בו, ועתיד להעלותו ולרוממו מעלה מעלה.

מסופר על ה"חפץ חיים" זצ"ל, שזים אחד עלה במדרגות, ולפתע החליק ונפל מחמת קליפה שהושלכה שם. אנשים ריקנים שנכחו במקום, ולא ידעו, שהנופל הינו ה"חפץ חיים", גיחו למראה הזקן שנפל אפיים ארצה מולם.

ה"חפץ חיים" קם, ראה את לעגם ושמח שמחה גדולה.

שאלוהו תלמידיו: "רבנו, לשמחה מה זו עושה?"

אמר להם ה"חפץ חיים": "היום קיבלתי מתנה מן השמים - אנשים לעגו לי בעת שנפלתי ברחוב, הצער הזה הוא כפרה גדולה, ואיך לא אשמח?"

ישמע חכם ויוסף לקח!

לעילוי נשמת
לילי בת שמחה ז"ל

החלפתי את לשונו בלשון אחרת

להצליח להתמודד מולו - צריכים המתרימים להיות מוכשרים ובעלי נאמנות גבוהה ביותר, כך שבדיבור אחד או שנים יעוררו בעומד מולם רצון לתרום ולתת.

לא לחינם מכוון היצר הרע את חיצו לעניין זה. אין לך דבר שמנקר את עיני היצר הרע יותר ממצות הצדקה, ובפרט כאשר היא ניתנת לשם הגדלת התורה וריבויה בעולם.

התורה הקדושה היא סם המוות ליצר הרע, כפי שאמרו חז"ל (קידושין ל ע"ב): "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין". ועוד אמרו (שם): "אם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו". משום כך, נתינת צדקה שמטרתה ריבוי תורה בישראל, מנקרת את עיני היצר, וגורמת לו להפעיל את מלוא כוחו - בכל מקום שיש לו בו דריסת רגל, ובלבד שתמעט התמיכה בתורה.

וְאַתָּה תַצְנֶנָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֹן זַיִת זָךְ (שמות כז, ט).

תרומת בני ישראל ניתנה ביד משה רבנו, שנאמר: "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ".

רגיל היה ה"חפץ חיים" לומר: "אשריהם ישראל, נתבעים ונותנים" (ירושלמי שקלים פ"א ה"א). יש להם הרצון והאהבה לתת, אך חסר מי שיקח.

בעם ישראל אין מחסור בתורמים, כיון שישראל קדושים. כשמעוררים אותם, נפתח ליבם, והם נתבעים ונותנים. אך חסרים אנשים ישרים ובעלי אמון, שהתורמים יוכלו בנקל להאמין בהם ולתרום ביד נדיבה.

לא פעם אדם רוצה לתרום, אלא שהעומד מולו אינו מעורר אמון, דבריו אינם פועלים ואינם יוצרים רושם חיובי, ודבר זה חוסם בעד הנותן מלתרום.

בנקודה זו מוצא היצר הרע מקום להתגדר, ושם עיקר מלחמתו. כדי

להפעיל מחדש את מערכת ההתרמות הרצינית והאחראית, להעמיד אנשים מוכשרים, אשר בכוחם לתאר את כוחה של התורה, את גודלה ויקרה של כל מצוה, ובפרט של מצות צדקה המיועדת להחזקת התורה. או אז יתעוררו ישראל הקדושים, יעזרו ויתרמו ביד נדיבה, שהרי רחמנים בני רחמנים הם, ובטבעם הם נתבעים ונותנים.

מלבד העובדה שנדרשת חוכמה ופיקחות מן המתרימים, חובה להעמיד אנשים אמינים ובעלי תכונות דומות גם בראשות ארגונים ומוסדות המחזיקים ברשותם כספי ציבור. כל חשד קטן למעילה בכספים אלו יוצר ראקציה ומעורר התנגדות עצומה

כאשר עולה הדבר בידו, והוא מצליח לעצור את הכספים לקיום התורה, הוא שש ושמה. כל כולו מאושר על הצלחתו להפסיק את הקדושה ואת הזכויות שמספקת התורה לעם ישראל, ובכך להסיר את ההגנה שהיא מגנה עליהם.

היצר הרע הוא פיקח גדול, חכם ובעל ניסיון. היות שכך אין הוא מבזבז את זמנו בהליכה לגבירים כדי להכביד את ליבם ולדאוג שלא יתרמו. במקום זה הוא מונע מאדם אחראי ובעל אמון להתעסק בענין זה, וכשהוא מצליח בכך, עשרות ומאות אנשים נמנעים מלתרום!

אם רוצים אנו להילחם נגדו - אומר ה"חפץ חיים" זצ"ל - עלינו לפעול בדיוק באותה חזית. צריכים אנו

להמשיך ולתרום!

רבי שמואל הנגיד, גאון גדול, ואחד מגדולי הראשונים, שימש גם בתפקיד יועץ המלך והיה אחראי על כל ענייני כלכלת המדינה.

מטבע הדברים, מעורר תפקיד רגיש כזה דובים רבים מריבצם. ואכן בחירתו של יהודי למשרה רמה זו, עוררה שנאה גדולה בקרב הגויים, ובעיקר בסביבתו הקרובה של המלך, שבה רבים ראו את עצמם מתאימים לתפקיד, והתקשו להבין איך יהודי, שהוא בסך הכל גר בארץ, מצליח לקבל מעמד כה גבוה.

הכעס היה גדול, עד שאחד הסופרים הגויים כתב שיר נגד ר' שמואל, ובו הכניס דברי נאצה, חירוף וגידוף נגד היהודים בכלל, ובפרט נגד הרב - אותו השפיל באופן מיוחד.

הם חיפשו הזדמנות נאותה לגרום ליועץ היהודי בושה גדולה, ומצאוה בשעה שהמלך נסע עימו לסויר מיוחד בכרכרתו.

קבוצת גויים המתינה, ובדיוק כאשר

עברה כרכרת המלך קפץ אותו משורר והחל לדקלם בקול רם את השיר, מתוך ביזוי והשפלה גדולה לרבי שמואל הנגיד.

הם לא שיערו את תגובתו החריפה של המלך: כששמע המלך את השיר המבוזה, הוא הורה מיד לעגלונו לעצור, סימן למשורר להתקרב אליו, וביקש לשמוע שוב את כל השיר המשפיל שחובר על ידידו ואיש אמונו.

חרה אפו של המלך, והוא פנה לרבי שמואל הנגיד: "בן מוות איש זה! קח אותי, וחתוך את לשונו מיד!"

הדבר יצא מפיו המלך, ופני המשורר חפו. הוא לא האמין שכך יעלה בגורלו! אלא שאת פקודת המלך אין להפר, ואת הגלגל אי אפשר להחזיר אחורנית. נתון הוא בידי היהודי, לטוב ולמוטב!

כשהסתיים הסויר שב הרב לביתו. ומיד החל בכתובת מכתב ארוך לאותו משורר. וחרז בו חרוזים הכוללים דברי שבח והלל לאותו הגוי. לאחר מכן קנה הוא מתנה נאה, ושיגר שליח

הרעה של המשורר, והחלפתי אותה בלשון אחרת, טובה הימנה. ידעתי היטב, כי אם אחתוך את הלשון בפועל, יצמחו כנגדה עשרות לשונות רעות אחרות, שינסו בכל דרך להשחיר את פני. אנשים יטענו כי המלך מעדיף לחתוך את לשונו של מי שמדבר אמת, ובלבד שלא יפסיד את השר שלו. לפיכך העדפתי להחליף את לשונו באופן אחר.

לדאבון ליבנו, בימינו לשונות רעות רבות דוברות נגד התורה, נגד ה' ונגד משיחו. אך בכוחנו לשנות ולהחליף לשונות אלו בלשונות טובות. אם רק נצליח להביא את דבר ה' לכל בית ובית בשפה ברורה ובנעימה, או אז יכירו כולם בטוב התורה ובנעימות מצוותיה.

שימסור את מכתב ההלל ואת המתנה למשורר שכה ביזהו.

כשקיבל הגוי את המכתב ואת המתנה והבין כי השר אינו ממהר לחתוך את לשונו, השתנו פניו. הוא החל לכתוב שירים בסגנון אחר, כשהוא משבח ומהלל את היהודים על חוכמתם ועל טוב ליבם.

כעבור תקופה קצרה עבר שוב המלך באותו מקום, ולהפתעתו, שמע הוא את קולו של הגוי המשורר, מיהר המלך לקרוא לרבי שמואל הנגיד, והשתומם: "האם הפרת את פקודתי? מדוע לא ביצעת את הוראתי לחתוך את לשונו?"

ענה לו הרב: "אכן עשיתי את הוראת המלך כלשונה. חתכתי את לשונו

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

מה אני מבקש מכם - שתהיו אוהבים זה את זה

את הקריאה, ולהביא לו כמה ספרי הלכה, כי ברצונו לעיין באשר לטעות שנמצאה בספר. רק לאחר עיון מעמיק, הכריע האדמו"ר שמן הראוי להוציא ספר אחר ולקרוא בו.

לאחר תום התפילה, שאלוהו מקורביו מה ראה להאריך כל כך בבדיקת הטעות, כאשר היתה זו טעות גלויה ופשוטה.

השיב להם האדמו"ר: "וכי לא ראיתם כי בבית הכנסת היה נוכח הסופר שכתב את ספר התורה? אם הייתי קובע לאלתר שספר התורה פסול, היו נגרמות לו חלישות הדעת ובושה גדולה מול כל הציבור, שהרי כולם יודעים שהוא זה האחראי על הספר. אך עתה לאחר שכולם ראו כיצד עינתי ושקלתי עד שהכרעתי שיש להחליף את הספר, יאמרו הנוכחים שאין זו טעות ברורה כל כך, אלא יש בה ספק, וממילא לא נגרמה בושה לסופר".

וְאַתָּה תִּצְנֶנָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ
(שמות כו, ב).

"אור החיים" הקדוש כתב, כי "תִּצְנֶנָּה" הוא לשון צוותא. אומר השי"ת למשה רבנו, כי הדבר הגדול ביותר, הוא כאשר משה רבנו מצוה את בני ישראל, וגורם לכך שיחיו בצוותא ובשלום. או אז, "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ" - הם יזכו שכל המצוות שעושים תהיינה של השי"ת.

התורה הקדושה, מלמדת אותנו את חשיבות ההקפדה על כבוד הזולת, ואת מעלת המידות הטובות, אשר זה כל האדם. גדולי עולם במידותיהם המופלאות הקפידו על כך ביותר.

על האדמו"ר מסאטמר, רבי יואל זצ"ל מסופר, שעלה פעם לתורה. במהלך הקריאה, גילה שיש טעות בספר התורה. היתה זו טעות ברורה וגלויה, אך האדמו"ר הורה להפסיק

הגיעו אל האכסניה להזמין את האדמו"ר להתפלל עימהם, אך האדמור התנה, שאם רצונם שיתפלל בבית הכנסת שלהם, הרי הוא רגיל להיות ה"בעל קורא", ולכן הוא מבקש לקרוא בתורה. נענו בני המקום לבקשתו, וכך קרא האדמו"ר בתורה. כאשר עלה החתן למפטיר, רמו האדמו"ר למלוויו להתחיל לשיר, וכך כאשר החל החתן לומר את הברכות, ליוו אותו החסידים והאדמו"ר בשירה, והקהל התקשה לשמוע כיצד מגמגם הוא בעת אמירת הברכות.

הציבור סבור היה, כי בוודאי יש סודות כמוסים באותה שירה שליוותה את החתן, אבל הסוד היה פשוט - לחסוך בושא מיהודי. האדמו"ר היה מוכן לעזוב את עירו ולשבות בכפר קטן שבת שלמה, ובלבד שיוכל להציל יהודי מבושה.

כמה עלינו להיזהר לא לגרום בושא ליהודי. כמה עלינו להקפיד על כבוד הזולת.

עם זאת חובתנו לדעת גם לזוטר,

הרב אלימלך בידרמן שליט"א, סיפר סיפור על האדמו"ר משינוא:

פעם הגיע אל האדמו"ר חתן בערב שבת שלפני חתונתו, וסיפר כי בשבת עומד הוא לקבל עליה ל"מפטיר". אומנם את ההפטרה קורא ה"בעל קורא", אבל את הברכות אומר העולה ל"מפטיר", ומה לעשות שהוא כבד פה וכבד לשון, ותגרם לו בושא גדולה בעת אמירת הברכות, לפיכך אין הוא יודע מה לעשות.

שאלו האדמו"ר היכן תתקיים העליה לתורה, והחתן סיפר לו שהוריו מתגוררים בכפר פלוני.

השיב לו האדמו"ר: "אין לך מה לדאוג, סע לביתך, והכול יעבור בשלום".

והנה, זמן קצר לפני כניסת השבת, מגיעה פמליא שלמה לכפר - האדמו"ר עם כמה מחסידיו ועימם כל סעודות השבת. הגיעו לשבות בכפר, ושכרו לשם כך אכסניה.

גבאי בית הכנסת המרכזי של הכפר

בהם מי שבאו ממרחקים - לא יוכלו להיכנס אל האדמו"ר.

יום אחד, בעת קבלת הקהל, כאשר ליד חדרו של האדמו"ר המתינו עשרות אנשים, הגיע חסיד אחד מגדולי העשירים, ובראותו את התור הגדול ניגש אל הגבאי, ותבע להיכנס מיד בלא להמתין. הגבאי המסור הסביר לו, שעליו להמתין בתור כמו יתר החסידים, אך כידוע "עֲשִׂיר יַעֲנֶה עֲזֹת" (משלי יח, כג), וברוב זעמו על הגבאי, סטר העשיר בחוזקה על לחיו של הגבאי הנאמן.

הגבאי הפגוע נכנס אל חדרו של האדמו"ר וסיפר לו על הסטירה שקיבל, באומרו שאם זה "שכרו" על עמלו למען הציבור, אין הוא יודע אם יוכל להמשיך בתפקיד.

ומוותור אין מפסידים לעולם. גם אם נראה כאילו נגרם הפסד, הרי בסופו של דבר הרווח כולו של המוותר.

להלן מעשה שהיה אצל האדמו"ר מגור, בעל ה"חידושי הרי"ם":

כדרכם של אדמו"רים, היו מגיעים החסידים להתברך מפי רבם, כאשר בפתח ניצב גבאי האחראי על הסדר במקום.

הגבאי שהיה ממונה על כך, נקרא בשם רבי בונים. הוא היה גבאי נאמן ואציל רוח, שהיה דואג שהכל יתנהל בצורה מסודרת ומופתית. הוא דאג לכניסתם של הבאים לפי סדר, וגם לכך שלא יתעכבו יתר על המידה בחדרו של האדמו"ר, כיון שהתעכבות, עלולה לגרום שחלק מהממתנינים - ויש

והבטיחו שהאדמו"ר יברך אותו. הוא נכנס עימו שוב אל האדמו"ר, וכאשר ראה הרבי את שניהם, אמר לאותו עשיר, שאין הוא מוכן לברכו עד שיבקש מחילה מהגבאי, והלה יאמר בפה מלא שהוא מוחל לו.

אמר הגבאי לרבי: "רבנו, אינני מוכן למחול ליהודי הזה אלא בתנאי אחד: שהרבי יבטיח לו שיפקד בן זכר". כאשר שמע האדמו"ר את הדברים, אמר לאותו עשיר: "בזכות המחילה של הגבאי, והוויתור הגדול שלו על הסטירה שנתת לו, תיפקד עוד השנה בן זכר", ואכן כך היה.

הקב"ה רוצה מאיתנו, שנקפיד על כבוד הזולת, שנוותר לו... כמו שאומר ה"תנא דבי אליהו" (פרק כח): "כך אמר להם הקב"ה לישראל: בני אהוביי, כלום חסרתי דבר שאבקש מכם? ומה אני מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבין זה את זה, ותהיו מכבדין זה את זה, ותהיו יראים זה מזה".

האדמו"ר שמע את הדברים ושתק. כאשר הגיע תורו של העשיר להיכנס, הבין האדמו"ר כי אותו עשיר הוא זה שסטר לגבאי.

העשיר ביקש ברכה מהאדמו"ר, אבל האדמו"ר התעלם ממנו, לא הושיט לו את ידו ולא ברכו, והעשיר יצא משם בבושת פנים.

כחסיד נאמן, הבין העשיר כי שגה במעשהו. הוא בא לר' בונים, החל לבכות לפניו בכי תמרורים וסיפר לו, כי שנים רבות ממתין הוא לילד, אך לשווא. עתה החליט הוא להגיע לאדמו"ר ולבקש את ברכתו. לשם כך הוא התאמץ ועשה את הדרך הארוכה לגור. בראותו את התור הגדול, חש שאין באפשרותו להמתין זמן כה רב, לכן התפרץ לעבר הגבאי וסטר לו, ועתה מבין הוא שטעה ומבקש את סליחתו.

כאשר שמע רבי בונים הגבאי את דברי העשיר ואת צערו הרב, החל להרגיעו

זהירות מפגיעה באשה

כדי למחוק את העלבון מעמקי הנפש, נדרשת עבודה רגשית רבה של פיוס וריצוי, רק כך יצליחו לכפר על המעשה - כולי האי ואולי.

כשאיש פוגע באשה, דומה הדבר לדפיקת מסמר בתוך קיר.

עוד פגיעה - שווה לעוד דפיקה של מסמר.

כאשר האשה מתרצה וסולחת לו, היא מוציאה את המסמרים החוצה. אומנם כעת הקיר ריק ממסמרים, אך מלא בחורים. כעת נשארה עבודה רבה וקשה - לשייף את הקיר כדי להסיר את החורים.

לכן, צריך זהירות רבה מאוד ביחס אל האשה. צריך להיזהר שלא ליישן דברים, צריך לפעול לביטול מיד בתחילתם, לפני שהם יתקבעו בנפשה של האשה, כי אחרי שהם יתקבעו כבר קשה יהיה להסירם.

אם האשה נפגעה, צריך לפייסה בו ביום, לא לתת לעלבון לקבוע לו מקום

חז"ל (בבא מציעא נט ע"א) אמרו: "לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה".

נפש האשה רגישה מאוד, היא נפגעת בקלות. לכן - אומרים חז"ל - האדם צריך להיזהר מאוד שלא להונות את אשתו בהונאת דברים והלבנת פנים.

העלבון נצרב עמוק בנפשה של האשה, היא נושאת את עלבונה לאורך שנים. גם כשהחיים שבים למסלולם וכלפי חוץ הכל נשכח, בתוך תוכה היא לא שוכחת ולא סולחת.

כך בנויה הנפש שלה, הנשלטת בכוח הרגש. היא מסוגלת לאגור בקרבה, שנים על גבי שנים, רגשות מצטברים, מכל מיני אירועים, ולפתע פתאום ביום מן הימים, הכל פורץ בבת אחת! עשרות, ואפילו מאות, מקרים שהבעל כבר שכח מזמן, ולא נודע כי באו אל קרבו, אגורים בנפשה ועלולים לפרוץ, ברגע אחד, בצורת נדר שאין ממנו דרך חזרה.

בנפשה!

הבה וניישם את הדברים: לא להשאיר "כתמים". לנסות ולמחוק אותם כמה שיותר מהר. ככל שחולף הזמן, וככל שמצטברים יותר ויותר כתמים, הם הופכים להיות עקשניים יותר, וקשים יותר לכיבוס.

הדברים אמורים בעיקר בין איש לאשתו, אולם לא רק! הם תקפים לכל מערכת יחסים בין אדם לחברו, בין שכן לשכנו, בין אבות ובנים - להיזהר מכל הפגיעות שנראות קטנות. לזכור כל פגיעה, ולו הקטנה ביותר, כמוה כמסמר העושה חור קטן בקיר. אולם כשמצטבר עוד חור ועוד חור, יש צורך בסופו של דבר לעשות שפכטל בכל הקיר, וזה בהחלט כבר עבודה קשה.

לפעמים האיש חושב בליבו: 'כעת הפגיעה טרדה מידי, היא פגועה ואיננה מסוגלת להתפייס, גם אני לא בנוי כעת להשמיע דברי פיוס וריצוי, נמתין לעת אחרת, כאשר הכעס יפוג'.

וטעות בידו! אם לא יפייסה כשהפצע טרי, הפגיעה תהפוך לצלקת והיא תיחקק בנפשה, ואז כבר יהיה מאוחר מידי. עלול להיווצר מצב שלא יהיה אפשר עוד לרפא זאת לעולם.

גם בנדרים: האפשרות של האבא, או הבעל, להפר את הנדרים הם רק "ביום שומעו" - ולאחריו לא קיימת יותר אפשרות זו. ללמדך שכעבור זמן הדברים "נקבעים", והופכים להיות עמוקים ויסודיים יותר ויותר.

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

באופן מתוק וחביב - אפשר ללמד ללא כעס

את הוריו, ופונה אל בורות נשברים אשר אין בהם מים, מתחבר לרשעי ישראל ועוזב את דרך אבותיו.

מאידיך גיסא, יש להיזהר לא להיגרר לאדישות.

ישנם הורים אדישים ולא אכפתיים למעשי ילדיהם. הם אינם דואגים להשגיח עליו, עוזבים אותו לנפשו, לעשות ככל העולה על רוחו. הם מביאים אותו לבית כנסת, ולא איכפת להם כלל שאינו פותח את פיו. לא אמון, לא יהא שמיה רבה, כלום. מסתובב על הכסא ומשחק. ואביו לצידו, רואה הכל, ולא אומר מילה.

צריך זהירות בדברים הללו - מצד אחד יש להיזהר שלא להוכיח תוכחה קשה מידי, כדי שהילד לא יגיע למרידה, ומצד שני אסור להיות אדישים וצריכים להיות אכפתיים למעשיהם.

במדרש (תנא דבי אליהו פרשה יד) מסופר, מעשה באדם אחד שהיה עומד הוא ובנו בבית הכנסת, וכל העם עונים

ישנם אנשים יראי שמים בתכלית, צדיקים וקדושי עליון, ועם כל זאת קורה להם דבר נורא - פתאום ילד או ילדה שלהם נפלטים מן הדרך ונושרים.

אפשר לתלות את הדברים בכל מיני סיבות, אולם יתכן שגרמה לכך תוכחה מגולה.

האב או האם הוכיחו את הילד בדרישות גבוהות שאינן מתאימות לו, או בדברים שגרמו לו להתבייש ולהרגיש שכבר אינו שייך למגזר בין כה וכה - וכך הוא הולך לחפש לעצמו מקום אחר.

מי יודע אלו מילים הביאו את הילד לכך שאינו רוצה לראות את הוריו ולהכירם. הם לא מבינים איך זה יתכן, הרי נתנו לו הכל, תמכו בו ועשו למענו כל כך הרבה.

הכל נכון, הוא עונה בליבו, אבל גם ביזתם והכלמתם אותי. כיניתם אותי 'רשע', האשמתם אותי בלי לתת לי שום פתח של כבוד! תוכחה כזו עלולה ליצור בליבו שנאה גדולה, ויתכן שזהו הגורם לכך שבפתע פתאום הוא נוטש

לצטט לו את דברי חז"ל שאדם הזוכה לענות בכל כוחו 'אמן יהא שמיה רבה' קורעין לו גזר דינו (שבת קיט ע"ב), ללמד אותו שאמן פירושו אמונה.

חשוב מאוד לשמור על איזון.

אסור לאב לומר: לא איכפת לי, שיעשה מה שהוא רוצה, ומה שיהיה יהיה. ואסור לו גם להכות את הבן בכל פעם שהוא מרים את הראש מהסידור, כי באופן הזה הוא לא מכניס לבן אהבה לבית הכנסת אלא שנאה גדולה.

הדברים דקים ומרעידיים את הלב, אולם יש להיזהר בהם כל כך!

סיפר לי אדם שהגיע מבית של יראי שמים וצדיקים המדקדקים בקלה כבחמורה, אבל הוריו היו תקיפים מאוד, ותמיד צעקו עליו: "רשע, איך עשית כך וכך?". הוא לא יכול היה לסבול את הדרך הזו, נטש את הכל והפך להיות רשע גמור ומחלל שבת, וכמוהו - רוב אחיו! כל זאת בגלל הורים שלא ידעו לחנך!

אין לומר לילד בתקיפות: "מה עשית? איפה היית?" ולשדר לו שלא סומכים

אחר העובר לפני התיבה הללוי-ה, ובנו עונה דברים של תיפלות.

אמרו לו [לאב]: 'ראה בנך שהוא עונה דברים של תיפלות'. אמר להם: 'מה אעשה לו? תינוק הוא, ישחק'.

כל אותם שמונת ימי החג עונה בנו דברים של תיפלות, ולא אמר לו דבר.

מספר המדרש: "לא יצאת אותה שנה עד שמת אותו האיש, ומתה אשתו, ומת בנו, ומת בן בנו, ויצאו לו חמש-עשרה נפשות מתוך ביתו, ולא נשתיירו לו אלא שני בנים בלבד, אחד חיגר וסומא, ואחד שוטה ורשע".

מדוע נענש האיש ההוא? - כיון שהיה אדיש למעשי בנו, ונתן לו לעשות כרצונו בלי לדאוג לקיום רצונו של המקום ברוך הוא!

אומנם, אין להוכיח קשות, אבל להוכיח באופן רך חייבים! אפשר לומר לילד: 'אם תשב יפה ותענה אמנים אתן לך פרס נאה שהכנתי לך'... וללמדו את משמעות אמירת אמן וברכות.

לא צריך לכעוס, אפשר ללמד ללא כעס באופן מתוק וחיבי. הסטייפלר זצ"ל הורה ללמוד עם הבן מוסר, לספר לו מהי העוצמה של אמן,

אומר, שדברי רבותינו "זרוק מרה בתלמידים" (כתבות קג ע"ב) כוונתם שהרב יכעס כעס הפנים ולא כעס הלב. צריך להראות שכועסים, אבל יש להיזהר שהילד לא יחוש שום הרגשה של כעס מהלב.

כאשר יש כעס הלב - מאבדים הכל, ואין שום חינוך!

משה רבנו נשא את עם ישראל "כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֱמֶן אֶת הַיִּנּוֹק" (במדבר יא, יב). כשילד מזיק, אמו כועסת עליו: "מה עשית? איך התנהגת?" אבל כאשר תינוק מזיק, אף אחד לא כועס עליו. גם כאשר התינוק מכאיב לאמו, היא מרחמת עליו.

כך היתה הנהגת משה רבנו עם ישראל - גם כאשר עשו מעשים רעים הוא לא כעס עליהם, ולא פלא שדבריו היו נשמעים ומתקבלים.

צריך לזכור כי תוכחה עלולה להרחיק. ישנם רבים שאינם מסוגלים לשאת את דברי התוכחה והביקורת, וכתוצאה מכך הם יוצאים ונידחים מעל פני ה'.

עליו. אין לגדלו באופן שירגיש בתוך בית סוהר, ולשדר לו שלא נותנים לו לעשות כלום.

צריך לשדר לו אמון, ולהראות לו שסומכים עליו ומצפים ממנו למשהו גדול מאוד.

אפשר לומר לו: "יש לך תכונות מיוחדות! אילו היו לי כשורים כמו שלך, מי יודע למה הייתי זוכה".

מילים טובות ומחמאות - במקום הערות.

יש אנשים שההגדרה שלהם היא "קובץ הערות". צריך לזכור שיש עוד ספרים בעולם חוץ מקובץ הערות... יש גם צפנת פענח, צפיחית בדבש, פלא יועץ ועוד.

חשוב ונחוץ - להתייעץ ולהיזהר, ולא לפעול אף פעם מתוך כעס. אם הגעת לכעס - איבדת את החינוך.

הדברים הללו נכונים לא רק לגבי ילדים אלא גם לגבי חינוך תלמידים. כשאדם מחנך בכעס, דבריו אינם מתקבלים.

רבי ישראל סלנטר זצ"ל היה

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זררה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה